

JOAN F. MIRA

“Ara fa exactament quaranta anys, aquests mesos d'estiu, jo era negre en una ciutat d'Alemanya, negre com tots els treballadors espanyols, coneguts com 'espanyols de merda' o 'merda d'espanyols', un esglaó més baix encara que els italians, però ens donaven papers com qui diu el primer dia. Papers i faena”

Negres

Vostès els van veure, no fa molts dies, a la televisió i a les primeres pàgines dels diaris. Eren negres, la major part, i alguns moros, també fosc de pell. Primer els van fer fora de la plaça de Catalunya, nom del país on acampaven —ells devien pensar que es diu Espanya—, emmarcada per grans centres comercials, bancs de nom poderós, cafeteries de prestigi, un enorme centre de productes de cultura, llibres, discos, la gent civil que hi passeja o hi ve de visita, catalans, estrangers: un dels cors més amables d'Europa, això diuen. I llavors l'ajuntament de l'exemplar ciutat de Barcelona recordà alguna ordenança municipal que prohibeix acampar en espais públics, norma assenyada, perquè no és admissible convertir els jardins i les places en campaments poc agradables. Vingué la policia, com ha de ser, no sé si al principi era només municipal o si era ja policia nacional, suposant que se sàpiga bé quina és més nacional, si els mossos d'esquadra o els antics grisos i ara blaus. Els negres, i el moros, van oposar escassa resistència a les forces de l'ordre, urbanes o nacionals, d'aquesta o de l'altra nació, però van decidir que, després de tantes penes i tants dies i nits, no havia de ser inútil l'aventura —ells volen quedar-se en aquest país, es diga Espanya o es diga Catalunya, volen faena, volen papers legals, etc., és a dir, segons sembla, volen coses impossibles—, de manera que van acampar davant de no sé quin departament oficial, en van ser també desallotjats, van desfilar per la Rambla, emblema d'una cultura urbana cosmopolita, acollidora, van cantar i ballar una mica, es van instal·lar a la vora d'un parc on no molestaven tant, i finalment van ser caçats d'un en un, de dos en dos, de tres en tres i tots alhora, amb violència, porres, persecució, i tot l'espectacle exemplar. Caçar negres, en cacera abundant com aquesta, és, en efecte, exemplar, si hem de creure el que diu l'autoritat competent: així aprendran i, sobretot, l'exemple és per als altres, que sàpiguen que també seran caçats.

La senyora delegada del govern espanyol, de dreta de tota la vida, ha donat l'ordre seguint la legislació vigent; el senyor alcalde de Barcelona, d'esquerra, socialista o com se n'haja de dir, diu que ell no podia fer-hi res però que alguna cosa calia fer, i quina cosa si no era finalment la cacera de negres?; el senyor president de la Generalitat de Catalunya, humanista cristià d'ideologia, o això era abans, diu que el seu petit govern no té competències en matèria de negritud, és incompetent en papers de residència, però que en definitiva les forces de l'ordre han fet molt ben fet caçant-los, com quan expulsen ocupadors de cases buides o quan apallissen manifestants, perquè l'ordre és la primera de les virtuts cristianes. I jo què he dir, ja comprenc que el problema dels negres i els moros acampant sense papers legals no és un tema menor, i comprenc que les autoritats del país, municipals, semiautònoms o nacionals d'Espanya, alguna cosa han de fer-hi, no saben quina, i en la seua inèpcia profunda, imprevisió històrica o simple falta d'humanitat suficient, acudeixen a la porra i la cacera. El cas és que ara fa exactament quaranta anys, aquests mesos d'estiu, jo era negre en una ciutat d'Alemanya, negre com tots els treballadors espanyols, coneguts com “espanyols de merda” o “merda d'espanyols”, un esglaó més baix encara que els italians, però ens donaven papers com qui diu el primer dia. Papers i faena: a penes uns minuts de cua a l'oficina corresponent, finestreta de la residència, finestreta dels impostos i de la seguretat social, i ja estava fet. Érem negres a efectes de menyspreu —els alemanys havien perdut feia pocs anys la guerra, però ja es feien rics a gran velocitat—, érem meridionals, érem pobres, començàvem a fer les faenes que els nadius no volien (a un moro i a mi, ens van posar en les màquines més perilloses de la nau, adreçant vares d'acer), però teníem dret a papers legals. Érem *scheisse* per als companys de fàbrica, érem merda; però per al govern érem persones. No ens caçava ningú com animals.